

i Byerne: Melbourne, Ballarat, Bendigo og Castlemaine. Der findes vi flere af dem endnu. Ved Folketællingen 1901 var der i Victoria 3,3000 Skandinaver, nu er der formodentlig ikke saa mange, idet en Del er rejst til Vest Australien. I Melbourne er der en skandinaviske Kirke; men den er bleven lukket for et Par Maaneder siden.

Den første, som man mener, der har prædiket Guds Ord for vore skandinaviske Landsmænd, var en Lægmand ved Navn Sanjen. Denne kunde haade det tyske og det danske Sprog og forstod at samle vore Landsmænd til en Menighed — allerede saa tidlig som 1859. Nogle saa samlede sig om ham, han tilhørte nærmest, hvad man her kalder Gamle Lutheranerne. Det synes at fremgaa, at Manden har været alvorlig og har vistnok gjort noget for Herren. Han døde dog allerede omkring ved 1870, og Menigheden opløste sig. Det næste Forsøg blev gjort fra Amerika af en Past. Lauritz Carlsen. Saa vidt jeg har kunnet forstaa, tilhørte han den norske Synode, han rejste en Del omkring i Victoria iblandt vore Landsmænd og prædikede Ordet, stiftede en Menighed i Melbourne; men rejste hjem til Amerika for en Tid for at komme tilbage igen. Past. Carlsen er bekendt herover for sin Nøjsomhed og for sine lange Forbandedinger for at komme fra det ene Sted til det andet. I Past. Carlens Fravær kom en Præst fra Norge Søren Petersen herover, han bejente Menigheden i flere Aar, og den synes at have haft temmelig god Fremgang, men saa kom de haarde Tider, og Petersen rejste hjem til Norge, hvor han, saavidt jeg ved, er Præst endnu. Atter var Menigheden paa Hundstjenning. I 1896 kom Past. Julmarck af den svenske Fosterlandsstiftelse herover og har været her siden. Han har virket iblandt Skandinaverne her og i Sømandsmissionen. I 1898 købte Menigheden en engelsk Kirke, i hvilken den indtil for nylig har holdt sine Møder; men for et Par Maaneder siden stiftes Menigheden ad. Svanerne og Præsten traadte ud, og de byggede nu en ny Kirke mere centralt beliggende, nærliggende for Søfolk, Noristerne og Danferne paa nu med Kirken uden Præst, men meget saa kommer der til Møder. Religionen synes at være en Overflødighedsartikel for de fleste Skandinaver i Melbourne, i det er de meget nøjsomme. Endver af de 3 Nationer har dog deres respektive verdenslige Foreninger, som trives nok saa vel. Her i Melbourne indgives ogsaa det eneste skandinaviske Blad i Australien „Norden“. Dette kæmper dog haardt for Tilværelsen. I længere Tid har det været udgivet af J. Lyng, nu redigeres det af Frøken Olga Clausen. Selve Byen Melbourne er den skønneste By, som jeg har set i Australien, vel er dens Navn ikke saa godt som Sidney's, der skal være Verdens næstbedste. Byen selv er smukkere anlagt, den har lige og meget brede Gader, ofte med en Række Skulpturer i Midten. Mange og skønne Parke findes i Byen — ogsaa mange store offentlige Bygninger findes, her vor ogsaa — indtil videre General Guvernøren i et stort Pallads ude ved den botaniske Have. Parra Floden er uddybet, og store Doffer findes. — heller ikke saa lidt Missionsvirksomhed udgaa herfra. Det kristne Bibelselskab har sit Depot her, ligeledes findes her Soveskolen i Australien for Rinas Indlands Mission, og mange gavnlige og nyttige Institutioner findes her. Iblødt det engelske Folk synes der at have været noget aandelig Høre især under

Lorrys og Alexanders Evangelistvirksomhed for nogle Aar tilbage. Ofte kan man høre jaadanne Udtryk som: dengang Lorry var her, eller Lorry jagde saa eller saa. I de verdslige Kredse er Santalen Emmet baade i Sidney og Melbourne. Det for nylig afslagte Besøg af De Forenede Staters Flaade traf alle til Sidney eller Melbourne — det var det samme, hvad det skulde fejte. Stjernebanneret bæres af gamle og unge sammen med det engelske Flag, det har tjent til at gøre vort Land meget mere bekendt herover. Staten Victoria har i de senere Aar lagt meget Vægt paa Meieridrift, og der findes herfra en stor mængde Smør af god Kvalitet, og her i Melbourne findes den største Smørforretning i Australien, der tilhører det danske Firma Galdejen og Nielsen, sidstnævnte er død, men Firmaet vedbliver at gaa under samme Navn; deres Smørproduktion gaar op til 70 Tons om Ugen. Flere Danske har vundet sig et Navn paa dette Omraade — Og saa i den saa vigtige Sufferindustri var det en Danfer, der fik stor Betændning nemlig Edward Anor. Han var født i Helsingør 1819 og fik sin første Uddannelse paa Søns Akademi. Derfra rejste han videre til Tyskland og England og kom til Australien 1850. Saa Aar derefter blev han den ledende Mand, i et Sufferaffineri Kompagni, der begyndte med en Kapital af 150,000 Pund Sterling. I 1905 havde det naaet den store Sum af 2,200,000 Pund Sterling. Edward Anor har indlagt sig stor Fortjeneste af Australien ved at fremhjælpe denne betydelige Industrigren. Kompagniet ejer nu meget Land og mange Suffermøller baade i Queensland og paa Ferne. I 1896 blev Anor gjort til Ridder, 1901 døde han. (Mere.)

Samsundsbetragtninger.

af Julius Borck.
III.

Det glæder mig meget at erfare, at Menighederne rundt om i vort Samsund lægger stærkt Vind paa Religionskolen; thi uden den vilde vor Kirkes Dage snart være talte i dette Land. Jeg har flere Gange udtalt, at de Forældre, der har deres Gud og deres Kirke færdig, vil lære deres Børn det danske Sprog, og saaledes gøre, hvad de kan, for at bevare deres Børn for Kristus og for den lutheriske Kirke. Men det har paa den anden Side bedrøvet mig meget, naar jeg har opdaget, at der virkelig inden for vore Menigheder findes Folk, især i Byerne, der hellere vil lade deres Børn tumle rundt paa Gaden et Par Maaneder om Sommeren end jende dem i Religionskolen. Her paa Landet kan man jo bedre finde en Udflydning ved at erklære, at man kan ikke undvære Børnene i den travle Tid; men det er dog de færreste, der bemærker sig af et saadant Uaansind. De fleste af Farmerne her omkring indrømmer villigt, at skal de unge holde deres Sti ren, saa maa de lære Guds Ord at kende fra Barndommen af, saa de kan holde sig derefter. Vel ved jeg, at den danske Undervisning i Religion bliver kun stykkvis; men den er alligevel af stor Betydning. Vi har i Reglen en Student fra Blair i Sommerferien til at holde Skole, og den øvrige Del af Aaret holder Præsten Skole om Lørdagen, hvorefter han ikke har særlige Forretninger enten her eller i Anneksjerne.

Sidste Sommer var Skolen delt i 4 Klasser: øverste og nederste Klasse hver med en A og B. Overste A Klasse, der bestod af 5 Drengene og 8 Piger, alle over Tolvaarsalderen, naaede end ogsaa saa vidt, at den kom igennem Bibelskole og begyndte Læsning af selve Bibelen. Dog fulgtes Bibelskolen for saa vidt, at der kun læstes disse særlige Afsnit i det nye saa vel som det gamle Testamente, som omhandlede i Bibelskolen. Men Børnene fik det jo paa den Maade meget grundigere og blev derved godt kendt med deres Bibel. Den Godt vakte her i Settlementet en ikke lille Interesse, og det resulterede i at vor Søndagsskole fik — efter at Studenten var rejst — en Bibelklasse af voksne Menneker, hvor

flere gamle tager Del, og omkring i Hujene er Guds Ord kommen mere og mere til sin Ret. Nu maa indgribes tro, at vi herude i vort lille Sjøerne af Samfundet er kommen ind i en vild jeterisk Bevægelse, nej ingenlunde!

Men Eksemplet fra Skolen har færaarjaaget, at Bibelen er kommen i Brug.

Forleden fortalte jeg denne Begivenhed til en Mand fra en anden Menighed i vort Samfund; han rystede paa Hovedet og sagde: „Bore Børn er ikke komne saa langt herhen i det danske Sprog eller i Religionsundervisningen, at de kan med Udbytte laaledes læse Bibelen“. Det kan jo maaske være meget sandt; men naar Børnene hos os eller andet Steds er kommen saa vidt, at de med Udbytte kan læse Bibelen, saa mener jeg ikke, at den skal formenes dem. Mon vort lutheriske Kirkefolk ikke vilde vinde ganske meget ved at tage Bibelen lidt mere i Brug end Tilfældet er mange Steder. Vi har haft Betsignelse af det heroppe. Ordet har vakt Interesse og gjort Livet sundt.

Jeg skulde gerne lide at høre Udtalelser om den Sag fra andre erfarne Kristne inden for vor lutheriske Kirke. (Mere.)

Luther var en god Lutheraner.

Hvorledes han forberedte og holdt sine Prædikener.

Hvorledes Luther gif til Værks i sin Maade at prædike paa, har han selv fortalt ved et Tilfælde, da den berømte Bogtrykker Luft en Gang var til Middag hos ham. Bogtrykkeren gav ved Maaltidet sin venlige Vært følgende Spørgsmaal:

„Kære Hr. Doktor, hvorledes gaar De til Værks for at kunne prædike saa indtrængende og saa kraftigt? Jeg har hørt og læst meget og har ofte derved haade blevet kold og død, men naar jeg hører noget af Dem, saa gaar det mig igennem Sjælen.“

„Næesten er ganske simpel, kære Ven,“ sagde Luther, „og hver og en, som vil, kan gøre det saaledes.“

— Først: Naar jeg gaar paa Prædiketolen, siger jeg til mig selv: Martin, kom i Gu, at du er den højeste Guds Sendebud; tal derfor i hans Navn og paa hans Begne. Det bevirker, at jeg ikke gør Forsiel paa de jure paa Jorden og frygter ikke for at sige Sandheden. Men det gør mig ikke hoffærdig eller ærgerrig; jeg taler ikke for nogets Behag eller Gavn, ikke heller til mit eget Behag. Inden for den hellige Skrift skal enhver ydmyge sig og give Gud alene Eren.

For det andet: Jeg holder mig til Skriften alene og studerer den altid paa ny Dag efter Dag. Den er et stort Træ med mange Grene, og jeg har endnu aldrig rykket nogen, af dem, uden at have erholdt en jød Brag. Af, hvor saa kender Skriften ret! Mange tror, naar de lader gennemlæst Skriften een Gang, saa ved de det altsammen.

For det tredje, plejer jeg ikke særligt at befatte mig med alle Stykker, men med Sovedunftene alene, hvorpaa det hele af Prædikenen hviler. Svad, som ikke hører dertil, det lader jeg ligge, om end aldrig saa meget falder mig ind. Man kan ikke sige saa meget paa een Gang — Maadehold i alt er en god Ting. For det fjerde, lader jeg alle mine Prædikener være saa enfoldig som muligt, og jeg er ikke paa Frykterne, paa Doktorerne og paa Studenterne, som hører derpaa, men paa den enfoldige, almindelige Mand, paa Bønderne, paa de unge paa tolv til tretten Aar, paa Tjenerne med flere. Min Prædiken maa derfor være saaledes beskaffen, at Jens og Grete kan tage noget med sig hjem. Jeg kan ikke taale dem, som i sine Prædikener retter sig efter de høje, lærde Tilhørere — ikke efter det almindelige Folk. Den Herre Kristus faldt ind i sine Prædikener med Parabler og Vignetter om Faar, Svrder, Ulve, Vingaarde, Figentroe, Sæd, Ager og Røsning. Det har de fattige Folk kunnet fatte. Forbandede være alle Prædikanter, som gennem sine vanifælige og lærde Prædikener farer efter Ere og Væremæske hos Menneker og søger

at behage den ene eller den anden. For det femte, plager jeg ikke Mennekerne med altfor lange Prædikener. Hørelsen er en ganske omtaalelig Ting, og bliver snart lang og mat. Et med saa Ord i Kortbed kunne sige meget, det er Skunfien og en stor Dyd; men det er Daarfab med mange Ord at sige ingenting.

For det sjette, taler jeg langsomt; thi det er nødvendigt og en stor Dyd. — Der har De hele min Betsignelse; det er jo ingen unnaadelig Kunst!

„Kan De ikke, Hr. Doktor, sammenfatte disse Regler, som De nu følger, i et tydeligt, kort Ordsprog?“

„Svovor ikke?“ svarede Luther. — „Det lyder saa: Træd frimodigt op; lad Munden op; hold snart op.“

Jesu Herlighed.

Vi saa hans Herlighed; en Herlighed som den enbaarne af Jaderen fuld af Naade og Sandhed. Joh. 1, 14.

Strius er en herlig, dyrebare Juvel, Simlens iøjnefaldende, Søndres Naab og Del; Han er Livets Solglang, Lysets Straalehaab.

Alt saa saa herude Agt paa Lyset, Jesus er en Gave, fuld af Duft saa jød, Talens hvide Blise; Savons Noje rød.

Ja hans Læber drypper hvidningjode Ord

Til de Hjertes kunste, Syndere paa Jord.

Jesus han er Solen, uden mindste Flet, Livets klare Stjerne, som fra Navn jareth

Han er Diferpræsten, Konge og Profet

Salig er de Dine, der hem ret har jet.

Han er Livets Kilde, Skerlighedens Jlod

Naadens Væf og Bænde, alt det godes Rod.

Jesus er en Blomst, saa ren og duftende, Væld, ja, tredje flyder klart og rissende,

Randringmandens Hører, Ørnens Sky og Jld.

Bennen, der ej sigter, Kampen stærk og mild.

— Ingen kan beskrive Jesu Herlighed, Han er skøn og yndig fremfor Tusinder.

Han er stor og vældig, alt det fables Gud, Alt det ædle strømmer fra hans Hjerte ud.

Alt det gode vinder fra hans hvide Varn,

Moder's Myriader bæres af hans Arm.

Jesus er et Mønster paa Julekommebed, Sand, og fuld af Naade, hellig Skerlighed.

Evgit Jesus lyser i Guds Himmel, ja; Han er Jordens Under, Tidens Ideal,

Skerlighedens Konge, Salighedens Sol, Livets Vej hervede, hisiet Grens Stol,

Delt igennem dejlig, Morgen uden Sky

Lys foruden Stugge, ens ved Kvæld og Gryn

Rojen uden Torne, Liv foruden Død,

Redningsmand i Hare, trættes Hvile jød.

Ja hans Dine siraale Fred saa sjælemlid,

I hans Hjerte brænder Skerlighedens Jld.

Kristi Søffendfare bæres af hans Arm

Eviler ved hans Hjerte, trøstes ved hans Varm

Ledes af hans Dje, lever af hans Ord,

Det betaler sig at holde Deres SKO i god Stand!
Vi gør al Slags Reparationsarbejde paa SKO.
Blair, Nebraska.

Martin Luthers christelige Betragtninger til hver Dag i Aaret.
Udvalgte Steder af hans samlede Skrifter. Oversat af H. P. Møller, Sognepræst i Jyllinge. 437 Sider. Pris i fint Shirting \$1.00, i Vælskbind \$1.20 og i Shirting med Guldsnit \$1.50.
For denne Bog er selvfølgelig al Anbefaling overflødig.
Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

ENGLISH BOOKS.
DANISH LIFE IN TOWN AND COUNTRY. 16 fine illustrations. 262 Pages. Elegantly bound. A book of great interest to the Danish People in U. S. Price \$1.30 net by mail.
ESTER RIED by Pansy. This book is well known, having run as a serial in "Danferen". Price neatly bound \$1.50. The same in Danish at 80c. bound.
NEW TESTAMENT in parrallel columns English and Danish. Cloth binding. Price 60c.
EARTH SEA AND SKY. Large illustrated edition. Fine binding. Price \$1.20.
BIBLES in cercuit binding gilt edge. Price \$2.00, \$1.75, \$2.25.
LUTHERS SMALL CATHECISM in pamphlet form. Price 5c.
LUTHERS CATHECISM with explanations by Bishop C. F. Balslev. Bound, Price 25c.
VOGTS BIBELHISTORY for christian schools. Revised together with a short church history. Price 25c.
SWEETEST STORIES EVER TOLD. Red line series. Price 75c.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Bi har Gæstværk.
Selve naar en Avis oosker, som „Lincoln Daily News“ gør, er dens Udgiivere ikke tilfredse, men ønsker, at Lufinder andre Folk i Staten skal læse den, og den snarreste Maade at saa den udbredt paa er at give et billigt Prøvetilbud i det Haab, at De vil synes om Bladet og beholde det. Følgende overgaar alle: kun 25 Cents for et Dagblad fra nu af til Legislaturens Slutning, 1. April 1909. Saa stander vi Bladet, med mindre De sender Pengene og fornyer Subskriptionen. Giv ikke Deres Pengene for et Blad til nogen fremmed. Send dem direkte til Bladet gennem Deres Postmester.
„The Lincoln Daily News“ er altid et livligt Blad, men særlig nu under Legislaturens Session vil De saa en Dollars Værdi for Deres 25 Cents, og om De saa beslutter ikke at holde Bladet, saa er det os, der taber, men vi ønsker, De skal prøve Bladet, selv om vi taber Pengene derved. Derjom De ikke siger, at „The News“ er det ligefremmeste, frimodigste og erligste Blad, De ved om, saa gætter vi fejl. Ingen skidne Annoncer, ingen Vikor-Annoncer, et Blad for hele Familien. Guld Dje med Deres Mand i Legislaturen. „Lincoln News“ vil træffe Sandheden angaaende ham. Jo snarere De indsender 25 Cents, des flere Blade vil De saa.

„Sød og Høst“
En ny Bog af Pastor Kr. Anker. Den indeholder korte Betragtninger over mange Emner udlagt klart og fængslende. Denne Bog vil sikkert blive modtaget med Glæde af de mange Danske i Amerika som kender Fortælleren gennem hans Virksomhed som Præst og Skoleforstander.
240 Side fint indbunden \$1.00.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

\$3.50 Cream Separators \$3.50
For Skimmer Separator er meget alteset nyt og paalideligt, og Bvelen er saa lav, at enhver kan røre at eje den.
Den er let at haandtere, og den er den bedste Maaske af sit Slags, der endnu er frembragt. Vi garanterer den mod 2 Aars stadig Brug og leverer til enhver Tid alle Dele færdig til Eren. Hvorfor betale saa \$25 til \$50 for en Separator med et stort Vægt og en urmelig Bvel, naar De kan saa vore, som giver bedre Resultater end de fleste Maaske til højere Bveler, for \$3.50. Endnu, der er en Bø, burde have en af disse Maaske.
Vi kan sælge den billigst, fordi vi er fri for at betale en urmelig Afgift til Opfinderen. Den er nemlig helt ud vor egen, og Konstruktoren er saa ligefrem, at der forbrer lile Specialiteter til at fastholde den. Vi forber Maaske fra frægt til Maaske af Bveler, og hvis den ikke er alt, hvad den udsigtes for at være, maa De efter 30 Dages Forsat lende den tilbage paa vor Besøgning og saa Deres Pengene tilbage. Paalidelige Maaske omfæ.
The Skimmer Separator Co., 197 W. Harrison St., Chicago, Ill. San Francisco.